

บันทึกการประชุมใหญ่ขององค์การศิลปินระหว่างชาติ

ครั้งที่ ๓ ณ กรุงเวียนนา

ประเทศออสเตรีย พ.ศ. ๒๕๐๓

โดย ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

เขียน ยัมศิริ แปล

การประชุมแบ่งออกได้เป็นสองประเภท
คือ

๑) การประชุมของศิลปินกลุ่มประเทศ
ฝ่ายตะวันออกหกคน และกลุ่มประเทศฝ่าย
ตะวันตกหกคน ณ กรุงเวียนนา ซึ่งเริ่มต้น
ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ถึงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๐๓
เพื่อถกเถียงปัญหาเรื่องการแลกเปลี่ยนศิลปิน
และอิทธิพลทางเทคนิคระหว่างตะวันออก
กับตะวันตก การประชุมอยู่ในความอุป
ถัมภ์ของยูเนสโก เพื่อวัตถุประสงค์ให้เกิด
ความเข้าใจอันดีในคุณค่าทางพหุปัญญา
ระหว่างตะวันออกกับตะวันตกยิ่งขึ้น

๒) การประชุมใหญ่ขององค์การศิลปิน
ระหว่างชาติ ครั้งที่ ๓ ซึ่งจัดใหม่ ณ
กรุงเวียนนา ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ถึง
วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๓

รายนามศิลปินซึ่งเป็นผู้แทน
ของกลุ่มประเทศ

ฝ่ายตะวันออกและตะวันตก

ผู้เข้าร่วมประชุม

- นายเกด มุคาลิชา อมาเรเสการา ผู้แทนประเทศลัตเวีย
- นายโปรโคป ทาส คุปตะ ผู้แทนประเทศอินเดีย
- นายกาลิต อัดชาแควร์ ผู้แทนประเทศอิรัก
- นายโนบุซา อาเบ ผู้แทนประเทศญี่ปุ่น
- นายอัมมาล ฮูเซน ผู้แทนประเทศปากีสถาน
- นายศิลป์ พีระศรี ผู้แทนประเทศไทย
- นายมัลก์ ราฮ์ อนันต์ แห่งประเทศอินเดีย

- นายเชียนซ์ เลียนเฟลด์เนอร์ นักวิจารณ์ศิลปะแห่งตะวันออก
- นายอังเดร มาสซง ผู้แทนประเทศออสเตรีย
- นายออฟโฟเร ผู้แทนประเทศฝรั่งเศส
- นายมารี โมมารี ผู้แทนประเทศอิตาลี
- นายมาร์ค โทเบย์ ผู้แทนสหรัฐอเมริกา
- นายเรอเน ฮุยเกอ แห่งประเทศฝรั่งเศส

ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม

- นายบีซอง ผู้แทนประเทศฝรั่งเศส

ความมุ่งหมายประการแรกของการประชุมของศิลปินกลุ่มประเทศฝ่ายตะวันออกและกลุ่มประเทศฝ่ายตะวันตกนั้นก่อกำเนิดขึ้นเพื่อถกเถียงปัญหาอิทธิพลการแต่งเปลี่ยนแปลงการแต่งออกทางศิลปะ ประการที่สองก็เพื่อศึกษาดังเรื่องเทคนิคสมัยใหม่และอารยธรรมสมัยใหม่ว่ามีผลกระทบกระเทือนศิลปะเพียงใดบ้าง

ภายหลังที่ได้ประชุมกันไปแล้วสองครั้งก็พอจะเห็นได้ว่า การแต่งออกซึ่งศิลปะระหว่างตะวันออกกับตะวันตกนั้น ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่มากเป็นอย่างยิ่ง ความแตกต่างนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อทางศาสนาและปรัชญา ความแตกต่างของลมฟ้าอากาศ และระดับความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม

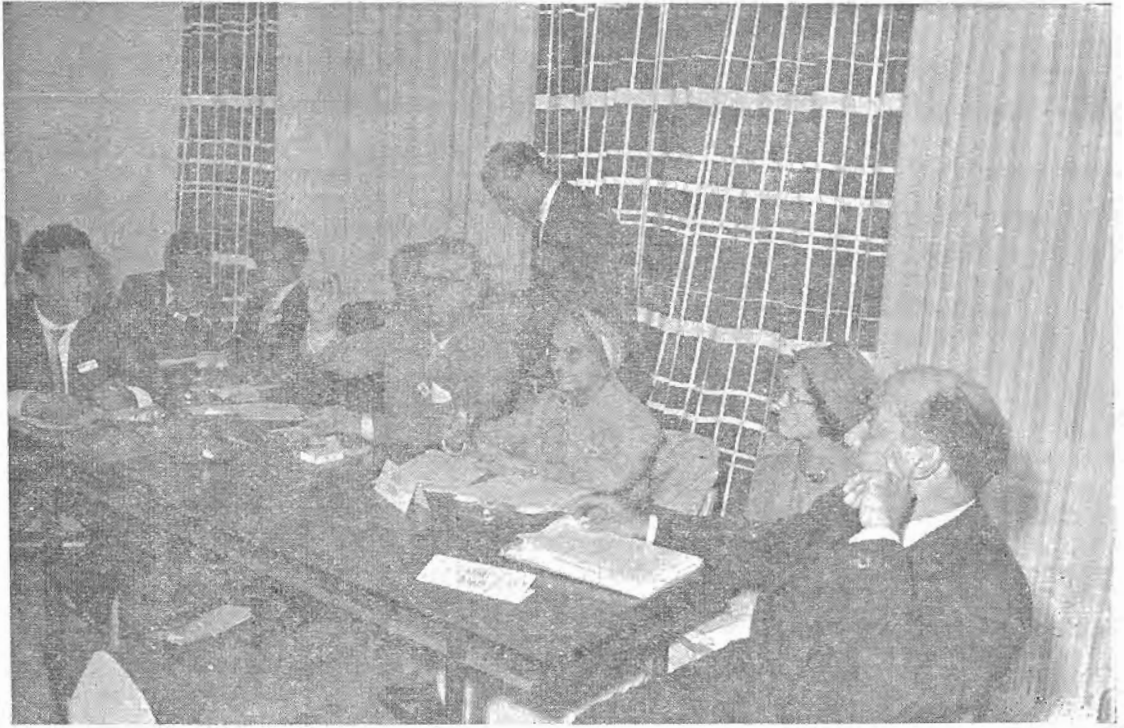
อันความแตกต่างของตะวันออกและตะวันตกนั้น เมื่อสรุปรวมความแล้วอาจกล่าวได้ดังนี้—

“ ตะวันตกมีบทบาทหนักไปในทางวัตถุนิยม อันทำให้สูญเสียคุณค่าทางจิตไปตรงกันข้ามกับตะวันออกซึ่งไม่คำนึงถึงผลทางด้านวัตถุนิยมอันเกิดจากวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ และยังรักษาค่าน้ำจิตไว้อยู่เสมอ ”

ที่ประชุมได้โต้เถียงกันว่า ถ้าได้นำเอาสิ่งที่ดีงามของตะวันออกไปประสานเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของตะวันตกแล้ว ความ

ดีซึ่งเกิดจากทางวัตถุอันมีอุดมคติทางศาสนาของชนตะวันออกอาจนำออกมาบังเกิดชนแก่มนุษยชาติได้

การประชุมถกเถียงกันในระหว่างผู้แทนของกลุ่มประเทศตะวันออกและกลุ่มประเทศตะวันตกนั้น ได้แบ่งออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยประเทศอินเดีย และประเทศในกลุ่มอาเซียอาคเนย์ โดยเฉพาะกบฏประเทศไทย อีกฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยประเทศฝ่ายตะวันตกและประเทศญี่ปุ่น ฝ่ายแรกยกยาดังข้อเท็จจริงว่า ชาวตะวันออกนั้นได้พยายามค้นคว้าที่จะรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมของตนไว้ เพื่อต่อต้านอิทธิพลทางศิลปะของตะวันตกซึ่งยังทอดเพิ่มชนทุก ๆ ที่โดยหวังเกรงว่าจะสูญเสียลักษณะสำคัญประจำชาติของตนไป ฝ่ายหลังคิดว่าเรื่องอิทธิพลของศิลปะตะวันตกนั้น ชาวเอเชียไม่ควรจะวิตกอะไรเพราะโดยกรรมวิธีของความสอดคล้องกันนั้น อิทธิพลต่าง ๆ ของตะวันตกก็จะประสานเข้าด้วยกันกับฝ่ายตะวันออก ปรากฏรูปของการแต่งออกซึ่งความรู้สึกแห่งชาติใหม่ชน ซึ่งพึงคิดมีเหตุผลดี แต่ชาวตะวันออกควรจะหลีกเลี่ยงอันตรายจากการตกเข้าไปอยู่ในวิกฤตการณ์ยาวนาน ดังที่ประเทศตะวันตกเป็นอยู่ทุกวันนี้ การวิพากษ์วิจารณ์วัฒนธรรมปัจจุบันในตะวันตกนั้นออกจะเป็นการพูดให้

(ภาพตอนหนึ่งของการประชุมใหญ่ขององค์การศิลปินระหว่างชาติ ครั้งที่ ๓ ณ กรุงเวียนนา)

เชื่อแต่ฝ่ายเดียวมากกว่าจะเป็นการโต้แย้งกัน
ตั้งนั้นจึงใคร่ยกความคิดเห็นของศิลปินฝ่าย
ตะวันตกชนมากด่าให้ทราบเพื่อจะได้ให้
ความสว่างแก่เราในการที่จะระมัดระวังตน
มิให้ยอมรับการแสดงออกซึ่งความรู้ดีทาง
ศิลป์ใหม่ๆ ง่ายเกินไป

นายโทเบียแห่งสหรัฐอเมริกา ย้ำว่า
ชนทุกชาติทุกศาสนาได้สูญเสียหลักคำคม
แห่งการปรับปรุงไปเสียแล้ว ดัชนีนิยม
อุตสาหกรรมได้เข้าห้อมล้อมและแทรกแซง
ชีวิตของเราทำให้ชีวิตนี้แต่ความรวดเร็ว
หมกมุ่นอยู่กับภารกิจและคิณ้อย ดัชนีนิยม
อุตสาหกรรมนี้^๕ได้ทำลายสภาพะแห่งการ

เนรมิตของมนุษย์ และทำให้กรรมวิธีของ
การสร้างสรรค์บังเกิดความดับสิ้นอดหม่าน
ที่นายโทเบียกล่าวเช่นนี้ นายโทเบียมิได้
หมายถึงการที่จะตัดประโยชน์อันเกิดจาก
วิทยาศาสตร์ไปเสียจากมนุษยชาติ แต่หมายถึง
ถึงว่าเราควรระมัดระวังตนมิให้วิทยาศาสตร์
เข้ามาบงการให้เราทำงานศิลป์โดยไม่เป็น
ตัวของเรา ดัชนีของความไม่เป็นตัวเอง
ของตะวันตกนั้นเป็นสิ่งที่เขาไม่พึงปรารถนา
และอาจเป็นผลร้ายแก่มนุษยชาติได้ วิชา-
ศาสตร์จะไม่ปลดปล่อยมนุษยชาติ (ให้
เป็นอิสระ) เลย

นายฮัยเกอ นักวิจารณ์ศิลปะของฝรั่งเศสกล่าวว่า วัฒนธรรมตะวันตกได้ถูกทำลาย โดยการอุตสาหกรรมแต่ได้มีปฏิกริยาเกิดขึ้นแล้ว ศิลปินตะวันตกรู้ว่าตนได้สูญเสียบางสิ่งบางอย่างไปแล้ว และกำลังศึกษาสิ่งที่สูญเสียไปในนจากสหราชอาณาจักร ออก ศิลปินตะวันตกได้ประท้วงและต่อต้านการคุกคามของลัทธิวัตถุนิยมอยู่

ในโอกาสเดียวกัน นายเจียนเฟดต์เนอ แห่งฮอลแลนด์ได้กล่าวแนะอย่างถูกต้องว่า ปัจจุบันคนเราได้รับอิทธิพลจากพลังงานใหม่ ซึ่งทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดของคนไปเป็นที่ย่าง พลังงานเหล่านี้คือลัทธิมนุษยอุตสาหกรรม เครื่องจักรกล และลัทธิการอยู่รวมกัน (Collectivism) อันหล่อหลอมยุโรปให้เป็นอีกโลกหนึ่ง โลกซึ่งพ้นจากการควบคุมด้วยเหตุผลที่บริสุทธิ์ โลกซึ่งความคิดของพระเป็นเจ้าได้มลายหายสิ้นไป

นายฮัยเกอแห่งฝรั่งเศสมีความคิดว่า ขณะที่ชาวตะวันตกขณะ โลกภายนอกนั้น ชาวตะวันออกได้ช่วยรักษาศีลใจของโลกไว้ ชาวตะวันตกนั้นแม้ว่าจะเป็นฝ่ายล้าหลังทางวัตถุก็จริงอยู่ แต่มีความรู้สึกไม่สบายใจในสิ่งที่อยู่ล้อมรอบตัว ตรงกันข้ามชาวตะวันออกซึ่งเคยมีอนวัมความหวงใจที่ตามชาวตะวันตกไม่ทัน ในทางด้านวัตถุจึงหาทางแก้ไขความตกต่ำของชีวิตปัจจุบันด้วยการปฏิบัติทางจิต

ด้วยเหตุนี้เอง ไม่ช้าก็เร็วชาวตะวันออกก็จำเป็นต้องค่อยๆ รับเอาลัทธิอุตสาหกรรมนิยมปัจจุบันเพื่อความจำเป็นทางวัตถุ และในขณะที่เดียวกันตนก็ต้องพยายามรักษาไว้ซึ่งคุณลักษณะทางศาสนาและปรัชญาอันเป็นลักษณะประจำชาติมาแต่ดั้งเดิมบรรพชนของตนด้วย

ทราบใดที่ศิลปินตะวันออกยังคงเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงถาวรแห่งบรรพบุรุษของตนอยู่ ทราบหนศิลปะของชาวตะวันออกก็ยังคงมีแก่นสารอันถาวร ซึ่งมีอาจพบได้จากการ์ตูนคว่ำใด ๆ ของโลกภายนอก

* * *

เมื่อกล่าวถึงสิ่งที่ศิลปินผู้หมกมุ่นและนักวิจารณ์ศิลปะของตะวันตกได้แสดงความคิดเห็นไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือคำพูดของนายฮัยเกอ ซึ่งท่านผู้นี้หวังว่า "ศิลปิน อาจต่อต้านการคุกคามของลัทธิวัตถุนิยมได้" เราอาจเกิดความสงสัยว่า คุณค่าทางจิตอันขึ้นอยู่กับความปรารถนาของศิลปินฝ่ายเดียวจะกลับคืนมาอีกหรือไม่ หรือในทางตรงกันข้ามศิลปินซึ่งตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของวิทยาศาสตร์จะเนรมิตงานศิลปะสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของโลกวิทยาศาสตร์ออกมาอย่างจริงจังได้ อาจเป็นไม่ได้ว่า ในอนาคตอันใกล้นี้เมื่อนุษยชาติข้ามพ้นวิกฤตกาลของถาวร

พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ไปได้ เมื่อนั้น
 มนุษย์ก็จะเป็นนายของตัวเอง และคุณค่า
 ทางจิตก็จะได้กลับมาครอบครองชีวิตของคน
 ออก หรือมีฉันทคติตรงกันข้ามทีเดียว ปัญหา
 มีอยู่ว่า อนุชนรุ่นหลังจะสามารถและมีความ
 ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะกลับหลัง
 ไปสู่โลกแห่งจิตอันน่าพิศมัยเช่นบรรพบุรุษ
 ของเราหรือไม่ หรือคงพอใจในลัทธิวัตถุนิยม
 ซึ่งเจริญงอกงามขึ้นเพราะวิทยาศาสตร์อันอยู่ภายใต้การ
 ครอบงำของ “ความสะกดกลาย”

ในโอกาสเดียวกันนั้น ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า
 การอุตสาหกรรมในประเทศตะวันออกเกือบทั้งหมด
 ยังดำเนินตามวิถีทางของประเทศตะวันตก ด้วยเหตุนั้น
 ชาวตะวันออกจึงมีควรรู้แบบอย่างวัฒนธรรม
 ของตะวันตกเสียทุกอย่างไป ออกล่าวว่า ศิลปิน
 เปรียบดังกระจกเงาส่องให้เห็นถึงความเป็นไปของ
 วัตถุศาสตร์ในทศสมัย ศิลปินย่อมสร้างงาน
 ศิลปะโดยสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่ตนอยู่
 อย่างเคร่งครัด ดังนั้นถ้าหากว่าโลกภายนอก
 ของชาวตะวันออกมีความแตกต่างไปจากโลกภายนอก
 ของชาวตะวันตกอย่างมากแล้ว ศิลปะของทั้งสองฝ่าย
 ก็ย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปด้วย

* * *

เมื่อได้รวบรวมการถกเถียงปัญหาเรื่องการ
 แยกเปลี่ยนอิทธิพลศิลปะระหว่างตะวันออกและตะวันตกแล้ว

ก็อาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมตะวันตกเพิ่งคิดตะวันออกเพื่อ
 เริ่มต้นใหม่ของคุณค่าทางจิตนั้น ชาวตะวันออก
 ก็ได้รับอิทธิพลจากศิลปะสมัยใหม่ของตะวันตก
 ทำให้เกิดความคิดใหม่แนวคิด “งานอันเป็นลักษณะส่วนตน”
 ซึ่งลักษณะส่วนตนนั้นไม่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการ
 เลียนแบบงานศิลปะแบบประเพณีอันสูญเสีย
 ความเป็นตนแบบมานานแล้ว

การถกเถียงปัญหานี้หนักไปในเรื่อง “การแบ่งเขต”
 ระหว่างศิลปะของฝ่ายตะวันออกกับฝ่ายตะวันตก
 ซึ่งเคยมีนักเขียนและนักคิดหลายท่านได้กล่าวไว้

โดยทั่วไปแล้ว ชาวตะวันออกได้คุ้นเคยกับ
 ศิลปะของชาวตะวันตกที่มาอยู่ในตะวันออกในฐานะ
 ผู้พิชิต ศิลปะที่อ่านปราศจากคุณค่าทาง
 ศิลปะและทางจิต เป็นศิลปะที่แสดงถึง
 ความสำคัญของตนคนเดียว เพื่อสนับสนุน
 ความยิ่งใหญ่ทางการเมืองของตน อานานิคม
 เป็นศิลปะที่กวดขันศิลปะจึงย่อมเป็น
 สิ่งแน่นอนอันว่า ศิลปะที่กวดขันกับศิลปะ
 ของตะวันออกนั้นตามความรู้สึกของคน
 ตะวันออกแล้ว มีความแตกต่างกันอย่าง
 ชัดเจน

ประมาณ ๘๐ ปีที่แล้วมา ศิลปะตะวันออก
 เริ่มให้อิทธิพลแก่ตะวันตก และด้วยความ
 สันนิบาตอย่างนี้ ชาวตะวันตกก็ได้ความ

จิตใจเนรมิตคิดปะใหม่ขึ้นมาตามความรู้สึก
ส่วนตักเป็นส่วนตัวของศิลปินเอง ความเป็น
ส่วนตัวซึ่งได้สูญเสียไปในลัทธิปฏิบัตินิยม
และลัทธิทฤษฎีนิยม ในระหว่างระยะเวลาย
นั้น ความรู้สึกสมัยใหม่อันได้ปลดขาด
ตะวันออกให้ตนตัวชนสร้างงานศิลปะปะใหม่
ฉะฉานในปัจจุบันนี้ ความสัมพันธ์ระหว่าง
ตะวันออกกับตะวันตกเกี่ยวกับการแสดง
ออกทางศิลปะจึงอุปถัมภ์

เกี่ยวกับศิลปะตะวันตกนั้น นายฮุยเกอ
ไดซึให้เห็นอย่างถูกต้องของว่า ตั้งแต่โบราณ
มาจนถึงพุทธศตวรรษที่ ๒๐ ทั้งตะวันออก
และตะวันตกสร้างงานศิลปะสะท้อนให้เห็นถึง
จิตใจอันมีแก่นสารถาวร และวิธีการแสดง
ออกแห่งจิตอันถาวรนั้นอาจแตกต่างกันไป
ตามความแตกต่างของวัฒนธรรมของแบบ
อย่างและสิ่งแวดล้อม แต่ความเป็นแก่นสาร
อันถาวรนั้นเราอาจเห็นได้ในชนชาวจีน ชาว
ญี่ปุ่น ชาวอินเดีย ชาวไทย เช่นเดียวกับ
ที่เห็นได้ในชาวกรีกยุคเริ่มต้นและชาวอิตา
เลียนยุคฟื้นฟู

* * *

วัตถุประสงค์ปัจจุบันที่ใช้ในการทำงานสมัย
ใหม่

เรื่องสำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งที่ถูกเอียงกัน
ในระหว่างศิลปินตะวันออกและศิลปินตะวัน
ตกนั้นก็คือวัตถุประสงค์ใหม่ ๆ ที่ใช้ในการทำ
งานประติมากรรมสมัยใหม่ เช่น แก้ว

(Plexiglass) เส้นลวด (Wire) และอื่น ๆ
ด้วยวิธีการเช่นเองชาวตะวันตกได้เน้นให้
เห็นถึงประโยชน์ใช้สอยของวัตถุชาติใหม่
ในเวลาที่จบบรรลุผลในความคิดเกี่ยวกับเนอ
ทซึ่งไม่สามารถจะกระทำกันได้ในอดีต

นายลาเตราได้อธิบายว่า งานประติมา
กรรมนั้นเป็นงานที่ผสมความเป็นบึกแผ่น ซึ่ง
ชาวกรีกและผู้ที่รักจะสัมผัสได้กำหนดหลัก
เกณฑ์ขึ้นไว้แล้ว แต่ค่อนข้างยากที่จะพบ
ความดับของความ เป็นบึกแผ่นนี้ ประมาณ
ยี่สิบปีที่แล้วมา ประติมากรหนุ่ม ๆ ได้ตกลง
ใจที่จะหลีกเลี่ยงความเป็นบึกแผ่นของงาน
ประติมากรรม ดังนั่นเอง (ความเป็น
บึกแผ่นของ) ห่วงของกาศจึงกลายเป็นมิติ
ใหม่ของมนุษย์ และปัญหาของอวกาศ
กัมใช้อันไกล เป็นปัญหาของคณนเอง
ปัญหาซึ่งประกอบด้วยความหวังและความ
กลัวอันมีความสัมพันธ์ต่อกับสิ่งแวดล้อม
ของโลก อวกาศซึ่งเคลื่อนไหวอยู่รอบแกน
กลางนั้นตามความจริงแล้ว ย่อมเป็นความ
ปรารถนาของมนุษยชาติ (ที่จะก้าวไปสู่)

นายทาส คุปตะ ผู้แทนของอินเดีย
ไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าวัตถุประสงค์ใหม่ ๆ
จะอำนวยความสะดวกความรู้สึกให้ความคิด ของศิลปิน
เกิดความสำคัญหรือได้ผลในทางเหนือที่ยัง
เกี่ยวกับวัตถุประสงค์นั้นทางตะวันออกยังไม่
พัฒนาการเช่นทางตะวันตก ชาวตะวัน

ออกจึงไม่รู้จักวัตถุใหม่ๆ เช่น แก้ว (Plexiglass) ดึงกลางแก้ว เป็นต้น

นายศิลป์ พระศรี ผู้แทนประเทศไทย ได้กล่าวว่า แม้เราจะยอมรับว่าวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ได้อำนวยวัตถุใหม่ๆ ให้เราทำงานศิลปะโดยเฉพาะเพื่อความมุ่งหมายในการตกแต่งก็จริง ก็ตระหนักว่าวัตถุใหม่ๆ เหล่านี้เหมาะแก่ภาษาที่เป็นลวดลายแสดงออกซึ่งความคิดของศิลปิน ตามความเป็นจริง ดังที่นายคุปตะอ้างว่า ประเทศตะวันออกยังไม่พัฒนาการทางอุตสาหกรรม หากจะมีก็เป็นเพียงดงประเทศ แต่ถึงแม้ว่าชาวตะวันออกจะไม่เคยใช้และไม่ใช้วัตถุใหม่ๆ ก็จริง ก็มิได้หมายความว่าชาวตะวันออกจะไม่สามารถผลิตงานศิลปะเกี่ยวกับจิตใจ หรือเกี่ยวกับเนื้อหาของความสัมพันธ์กับอากาศได้ ยกตัวอย่างเช่นรูปปั้นคนเจาะรูให้เป็นโพรงก็มีได้ประสิทธิภาพทางจิตสูงไปกว่ารูปคนสลักด้วยหินหรือหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์เลย จากการผลิตรูปทรงอันเร้นลับนั่นเอง จะเป็นหินหรือสัมฤทธิ์ก็ตาม ได้กลายเป็นสิ่งที่ไม่มีกาลเวลาและไม่ติดอยู่ในรูปซึ่งครอบงำผัสสะและเป็นเหตุให้จิตใจของเราสูงขึ้น ฉะนั้นงานศิลปะกรรมชนได้ก็ตามที่คุณค่าอย่างแท้จริงแล้ว งานนั้นจะไม่ขึ้นอยู่กับเวลา ประเทศชาติหรือวัตถุที่ใช้สร้างเลย เพราะงานนั้นมีชีวิตจิตใจอยู่

ตลอดกาล และถึงแม้ว่าวัตถุใหม่ๆ ได้มีผู้นิยมกันตลอดจนวิศกรแต่งออกทางเทคนิคใหม่ๆ อันมีค่ายกตาม ดังเหล่านักไม่มีความจำเป็นอย่างไรก็เกิดขึ้นที่ระดับฤทธิ์ผลในการแต่งออกซึ่งความรู้สึกรังจักรวาล (COSMIC) ของตน

ปัญหาสุดท้ายที่ผู้แทนกลุ่มตะวันออกได้ถกเถียงคือการตั้งศูนย์กลางศิลปะชนในเอเชีย เพื่อสนับสนุนศิลปะของเอเชียว่าจะตั้งชนชาติใดจึงจะสะดวกและเหมาะสม

เนื่องจากความคิดของผู้แทนชาวเอเชียมีความขัดแย้งกันอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาทางการเงินซึ่งทำให้การพิจารณาที่ตั้งศูนย์กลางศิลปะชนในเอเชียตกลงกันไม่ได้ จึงเห็นควรให้มีการพบปะกันในระหว่างคณะกรรมการแห่งชาติของฝ่ายเอเชียชนครึ่งหนึ่งในระหว่างที่การประชุมใหญ่ระหว่างชาติต้องครั้ง และเป็นที่ยุติด้วยเหตุที่โอกาสช่วยเหลือทางการเงินเพื่อให้การนำเร่งรัดลงไปได้

การประชุมใหญ่ครั้งที่สามขององค์การศิลปะในระหว่างชาติ ณ กรุงเวียนนา

การประชุมเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน - วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๓ รายงานผู้แทนไทย มุ่งคงต่อไปนคอ

นายศิลปิน พีระศรี นายเพอ หลิวพิททซ์
นายอวี้ตตี ตันคิลซ์

เมื่อเปิดประชุมแล้ว นายจาเตรา
เลขาธิการขององค์การได้แจ้งให้ที่ประชุม
ทราบว่า ปัจจุบันขององค์การมีสมาชิกทั้งสิ้น
รวมห้าสิบสามประเทศ

ภายหลังที่พิธีการเปิดประชุมได้สิ้นสุด
ลงแล้ว ผู้แทนของคณะกรรมการชาติ
ได้ดำเนินการประชุมกันต่อไป โดยแบ่งออกเป็น
ตามคณะ เพื่อดำเนินการและถกเถียงปัญหา
เกี่ยวกับศิลปินปัจจุบัน และผลประโยชน์ของ
ศิลปินที่ยังมีชีวิตอยู่

เจ้าหน้าที่ตามคณะดำเนินการประชุม
ปัญหาดังต่อไปนี้

๑) อำนวยความสะดวกทางศุลกากร
ให้แก่งานศิลป์ของศิลปินที่ยังมีชีวิตอยู่
จวบจนทุกวันนี้ ศิลปินผู้ที่ประสงค์
จะส่งงานศิลป์ของตนไปยังต่างประเทศยังคง
ประสบความยุ่งยากหลายประการ ดังนั้น
จึงหวังว่าพิธีการต่าง ๆ ทางศุลกากรจะได้
ล้าเลิกไป และประเทศสมาชิกของยูเนสโก
จะต้องรับเอาระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับภาษี
ของงานศิลป์ที่ขายได้ไปใช้ร่วมกัน

คณะกรรมการศิลปินแห่งชาติจะต้อง
แนะนำคณะกรรมการชาติ (ยูเนสโก) ของ
ตนให้ช่วยสนับสนุนโครงการอำนวยความสะดวก
สะดวกทางศุลกากรให้แก่การนำงานศิลป์
ของศิลปินที่ยังมีชีวิตอยู่ออกนอกประเทศ

ที่ประชุมใหญ่ของยูเนสโกได้ขอให้
ประธานคณะกรรมการชาติแนะนำประเทศ
สมาชิกของยูเนสโกทุกประเทศ ยกเว้นภาษี
ในงานศิลป์ของศิลปินที่ยังมีชีวิตอยู่ในกรณี
นำออกไปยังต่างประเทศ

๒) สตูดิโอ และ หอศิลป์

ยกเว้นต่างประเทศแล้ว ก็ปรากฏว่า
ปัญหาเรื่องสตูดิโอของศิลปินทั่วโลกเป็น
ปัญหาสำคัญยิ่ง ผู้แทนหลายประเทศร้องว่า
ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง สตูดิโอได้
ถูกทำลายเสียหายมาก ครั้นต่อมาได้กลายเป็น
เป็นอาคารสำหรับใช้สอยธรรมดา อีก
กรณีหนึ่งก็คือ สตูดิโอได้กลายเป็นสถานที่
อยู่ของผู้ที่มีได้ทำงานเกี่ยวกับศิลป์ไป ใน
ประเทศฝรั่งเศสและประเทศอื่น ๆ ที่ขาด
สตูดิโอ ศิลปินต้องอาศัยโบราณสถานเป็นที่
ทำงาน

นอกจากเรื่องสตูดิโอแล้ว คณะ
กรรมการศิลปินแห่งชาติก็จำเป็นต้องมี
หอศิลป์เป็นอิสระ โดยเฉพาะอีกด้วย

ที่ประชุมได้รับรองปัญหาที่ถกเถียงกัน
ดังต่อไปนี้ :-

“ประการแรกคือการออกแบบแปลน
สำหรับสร้างสตูดิโอสำหรับศิลปิน จากนั้น
จึงขอให้ยูเนสโกช่วยนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุม
ระหว่างชาติที่คิดคอมูนิตีต่าง ๆ เพื่อขอ
ส่งมอบสตูดิโอไว้ใช้สำหรับศิลปินเท่านั้น และ
ขอให้สร้างสตูดิโอขึ้นใหม่ทั่ว ๆ ไปด้วย

๓) คณะกรรมการตัดสิน

การประชุมใหญ่ครั้งที่สามนี้ ที่ประชุม
ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการ
แสดงงานศิลปกรรมและการตัดสินงานว่า
จะต้องมีจิตรกร ประติมากร หรือช่างแกะ
ภาพพิมพ์ เข้าไปร่วมอยู่ด้วย ทั้งในการ
แสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ และระหว่าง
ชาติ

๔) การทำงานศิลปะร่วมกัน

คณะกรรมการบริหารได้ร่างกฎบัตร
เพื่อใช้บังคับในการทำงานร่วมกันระหว่าง
สถาปนิก ประติมากร และจิตรกร แต่ศิลปิน
รู้สึกว่าการร่างมานั้นให้ “โอกาส”
แก่สถาปนิกเลือกศิลปินทำงาน และควบคุม
งานมากเกินไป

ผู้แทนขององค์การสถาปนิกระหว่าง
ชาติรู้สึกเห็นอกเห็นใจในการวิพากษ์วิจารณ์

ของศิลปินที่มีอยู่ต่อกฎบัตรนั้นเป็นอย่างดี
และได้ให้ความมั่นใจว่า สถาปนิกได้มีความ
ตั้งใจที่จะร่วมมือกับประติมากรและจิตรกร

ที่ประชุมได้รับรองผลการประชุมดังต่อไปนี้

“องค์การศิลปินระหว่างชาติและองค์
การสถาปนิกระหว่างชาติได้ยกร่างความต้อง
การอันเป็นสาระสำคัญของงานสถาปัตยกรรม
ในส่วนใหญ่ และสถาปนิกควรจะมอบ
ให้ประติมากรจิตรกรหรือศิลปินในประเภท
อื่นเข้าร่วมงานตั้งแต่ต้นมื่อ

ด้วยการแนะนำของศิลปิน กฎบัตรที่
จะใช้บังคับการร่วมมือทำงานระหว่างสถา
ปนิกและศิลปินนั้นจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อ
ความเหมาะสมอีก

๕) การแสดงงานศิลปกรรม

คณะกรรมการบริหารได้รับคำแนะนำ
ว่า ควรจะเป็นผู้ดำเนินการแสดงศิลปกรรม
ระหว่างชาติ แต่คำแนะนำได้รับการคัดค้าน
และที่ประชุมได้ลงมติให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ที่ประชุมใหญ่ได้เห็นถึงความสำคัญอัน
ยิ่งใหญ่ของการแลกเปลี่ยน การแสดงงาน
ศิลปกรรมระหว่างประเทศต่าง ๆ ฉะนั้น
จึงได้แนะนำคณะกรรมการศิลปินแห่งชาติ
ให้ติดต่อดำเนินการกันเองจนถึงที่สุด

คณะกรรมการบริหารจะให้ความช่วยเหลือเท่าที่เห็นสมควรแก่คณะกรรมการศิลปินแห่งชาติที่ขอรับมา แต่การที่จะจัดงานแสดงศิลปกรรม หรือส่งงานศิลปกรรม ซึ่งจัดขึ้น โดยคณะกรรมการศิลปินแห่งชาติ แต่เพียงชาติเดียวไม่แสดงยังประเทศอื่นนั้น ไม่สามารถจะกระทำได้

๖) จำนวนงานหล่อต้นแบบ

ศิลปินจะเป็นผู้กำหนดจำนวนงานหล่อต้นแบบเองพร้อมทั้งลงชื่อของตนไว้ในงานนั้นด้วย

ในกรณีที่จำนวนของงานหล่อต้นแบบเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ ผู้ขออาจฟ้องร้องศิลปินและช่างหล่อได้

เพื่อให้เกิดผลดีทั้งฝ่ายศิลปินและฝ่ายผู้ขอ จึงได้มีความเห็นพ้องกันว่า งานหล่อนั้นจะต้องมีเอกสารคู่สัญญาแจ้งจำนวนและลงลายมือชื่อของเจ้าของงานไว้ด้วย ในกรณีที่ช่างหล่อ ๆ งานชิ้นใดโดยที่ศิลปินไม่รู้ช่างหล่อจะต้องแจ้งให้ศิลปินผู้ทำงานทราบ

๗) ศิลปินและการศึกษาศิลป์

การศึกษาศิลป์นั้นอยู่ในสภาพที่น่าเสียใจว่าจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขใหม่อีก โดยให้ศิลปินที่มีประกาศนียบัตรชั้นสูงหรือศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นครูผู้อบรม

องค์การศิลปินระหว่างชาติแนะนำให้คณะกรรมการศิลปินแห่งชาติขอให้โรงเรียนที่สอนวิชาศิลปะใช้ครูที่เป็นศิลปินซึ่งมีประกาศนียบัตรวิชาศิลปะซึ่งโรงเรียนศิลปศึกษาชั้นสูงหรือมหาวิทยาลัยออกให้หรือเทียบเท่า

๘) สิทธิของศิลปิน

ในประเทศที่ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองผลประโยชน์ของศิลปินอันเกิดจากผลกำไรของการขายงานศิลปะหลังจากที่ศิลปินเป็นเจ้าของได้ขายชิ้นไปแล้วนั้น ได้พยายามที่จะออกกฎหมายขึ้นมาคุ้มครอง

ยูเนสโกรับจะขแรงให้มีการเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสิทธิของศิลปินลงไปในฉบับที่รับรองให้ใช้กันที่กรุงบรัสเซลส์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ในการประชุมที่จะจัดใหม่ขึ้น ณ กรุงสต็อกโฮล์มในโอกาสที่จะถึง

๙) สิทธิทางโทรภาพ

ได้มีการแนะนำว่าในประเทศที่ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิของศิลปินในการที่มีผู้นำงานศิลปะไปโฆษณาทางโทรภาพ ให้ติดต่อกับที่ปรึกษาทางกฎหมาย ให้ศึกษาปัญหาเรื่องนเพื่อรัฐบาลของแต่ละประเทศ อาจออกกฎหมายคุ้มครองสิทธิของศิลปินให้ได้

๑๐) การบูรณะซ่อมแซม

เป็นที่น่าเสียดายว่าการบูรณะซ่อมแซม และทำความสะอาดงานศิลปกรรมนั้นได้กระทำกันโดยปราศจากการแนะนำของศิลปิน

อีกประการหนึ่งยังไม่ทราบกันแน่นอนว่าจะบังเกิดผลเช่นใดขึ้นในอนาคต เมื่อทำการเอกซเรย์ลงบนงานซึ่งมีเทคนิคพิเศษของศิลปินโบราณ

ที่ประชุมจึงแนะนำว่าควรให้ยูเนสโก ข้างแจ้งให้องค์การพิพักษณ์ระหว่างชาติ (ICOM) ทราบถึงเรื่องเพื่อหาทางพิจารณาต่อไปถึงผลเสียหายหากจะเกิดขึ้น

๑๑) โครงการเกี่ยวกับไฮเตล

ดร. เนเกดเบาทท์ แห่งเนเธอร์แลนด์ เป็นผู้เสนอโครงการนี้ว่า ในประเทศเนเธอร์แลนด์

ฝรั่งเศส และโมนาโค ได้มีไฮเตลต่างแห่ง ให้ที่พักและอาหารแก่ศิลปินต่างประเทศโดยไม่คิดมูลค่าเป็นเวลาสองเดือน และเจ้าของไฮเตลจะเลือกเองงานชิ้นหนึ่งของศิลปินได้เป็นการตอบแทน เมื่อศิลปินกลับไปยังประเทศของตน ก็คงแสดงงานศิลปซึ่งตนได้กระทำขึ้นในประเทศที่ตนได้รับความอุปการะให้ที่พักและอาหารแก่ตน

๑๒) การเดินทางโดยเครื่องบิน

ที่ประชุมใหญ่ได้มอบให้คณะกรรมการบริหารงานติดต่อกับองค์การบินระหว่างชาติ ขอลดค่าโดยสารเป็นพิเศษให้แก่ศิลปิน

ศิลป์ พีระศรี

กรุงเทพฯ ๑๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๓

